

**Міська програма
"Програма розвитку туризму в місті Запоріжжі
на 2023-2025 роки"
(нова редакція)**

1. Контекст та передумови розроблення програми

Запоріжжя офіційно є шостим, а фактично (з урахуванням зменшення чисельності населення Донецька) п'ятим містом України за кількістю мешканців. За валовими показниками вважається одним із найбільш економічно розвинених міст країни. Водночас Запоріжжя потребує інноваційного підходу до свого подальшого розвитку. Одними з ключових сфер для впровадження інновацій стають туризм та індустрія гостинності.

Порівняно з іншими містами Південно-Східної і Центральної України Запоріжжя має доволі високий туристичний потенціал. Це зумовлено особливостями історичного розвитку і національно-культурним різноманіттям регіону, географічним розташуванням та системою транспортного сполучення, поєднанням у межах міста урбанізованих і заповідних територій, специфічним плануванням та архітектурою, наявністю потенційно брендів туристичних об'єктів, які в різні часи входили до найбільш відвідуваних на території України (о.Хортиця, Запорізькі плавні, р. Дніпро та інші).

Проте системний підхід до муніципального маркетингу, до формування туристичної галузі та індустрії гостинності (зокрема в частині місцевого та в'їзного туризму) був сформований нещодавно, що ускладнювало реалізацію високого туристичного потенціалу Запоріжжя. Локальна туристична дестинація ще не достатньо сформована. На цей час Запоріжжя лише формує імідж туристично-привабливого міста, тому туристична галузь має незначний позитивний вплив на соціально-економічний і культурний розвиток громади.

Відсутність законодавчо врегульованої сталої системи достовірних статистичних чи соціологічних даних та муніципальної системи моніторингу й оцінки показників туристичної діяльності унеможливають проведення кількісного та якісного аналізу галузі.

За деякими опосередкованими даними та експертними оцінками, рівень відвідань з туристичною метою Запоріжжя складає від 700 тис. до 900 тис. осіб на рік. Туристичні об'єкти міста, розташовані на о.Хортиця, відвідують протягом року близько 200-250 тис. туристів та екскурсантів у межах одноденних екскурсій. При цьому відзначається, що протягом 2017-2019 років кількість туристів та екскурсантів має тенденцію до зростання порівняно з

2014-2016 рр.

На державному обліку в Запоріжжі перебувають близько 300 пам'яток історії, археології, архітектури та містобудування, монументального мистецтва, науки і техніки (пам'ятки архітектури – 152, історії та культури – 94, археології – 14, монументального мистецтва – 11. Крім того в 2019 році було розроблено історичне досье Шостого селища на основі результатів історико-архівних та бібліографічних досліджень, аналізу проектно-регулятивної документації. Досье має стати першим кроком для включення Шостого селища до Попереднього списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Головними туристичними об'єктами і територіями в межах міста Запоріжжя на сьогодні є:

- Національний заповідник «Хортиця», де, зокрема, знаходяться: Історико-культурний комплекс «Запорозька Січ», туристичний комплекс «Скіфський стан», меморіально-туристичний комплекс «Протовче», хортицькі плавні, театр козацького бою «Січові Козаки, кінний театр «Козацька залога», музей судноплавства «Чайка»;
- святилища острова Хортиця – святилище-обсерваторія, святилище «Триглав», кам'яне святилище, святилище бронзової доби, святилище скіфської доби;
- узбережжя Дніпра;
- Історико-культурний комплекс «700-річний Запорізький дуб»;
- Соцмісто і частково центральна частина забудови Запоріжжя вздовж проспекту Соборного;
- Старий Олександрівськ;
- Менонітські поселення Шенвізе та Розенталь.
- Ретро-клуб «Фаетон»;
- Музей техніки Богуслаєва;
- Музей історії зброї;
- мости Преображенського та арочний міст через р. Дніпро;

До оглядових екскурсій містом включено відвідування алей, парків, скверів, галерей та музеїв, серед яких: Запорізький обласний краєзнавчий музей, Запорізький обласний художній музей, Музей-галерея прикладної кераміки, Музей історії музичних інструментів «БарабанЗА», Музей-виставка ПРС та інші.

Всього у місті налічується більше 30 музейних закладів, включно з музеями провідних промислових підприємств, навчальних закладів міста, які діють на громадських засадах, та приватними експозиціями. Промоційна діяльність більшості музеїв не відповідає вимогам часу та не містить сучасних інформаційних технологій просування.

Театральні, концертні та виставкові заклади міста, мають незначний вплив на формування туристичних потоків та екскурсійну діяльність. Так Академічний музично-драматичний театр ім. Магара; Концертний зал ім. Глінки (обласна філармонія); Муніципальний театр-лабораторія «VIE», Запорізький обласний театр ляльок, Театр молоді, ПК «Дніпроспецсталь» є організаторами лише декількох творчих подій і фахових конкурсів

національного та міжнародного рівнів, що відбуваються протягом року.

За останні три роки напрямок «Подієвий туризм» представлено низкою різних за тематикою культурно-туристичних заходів на різних локаціях міста. Окремі з них мають потенціал для перетворення подій з регіонального до національного та міжнародного значення.

При Туристичному інформаційному центрі Запорізької міської ради в 2018 році організовано відкритий простір Zaporazhzhia.city Hub, де проводяться культурні заходи різного рівня: виставки, конференції, ворк-шопи, майстер-класи. Серед виставкових залів міста відомими є: виставковий зал Запорізької організації Спілки художників України – велика за площею художня експозиція міста; виставковий зал Запорізького відділення спілки фотохудожників України; Галерея сучасного мистецтва Ю. Баранніка (колишня галерея «Lenin») та інші.

Виставковий центр «Козак-Палац» Запорізької торгово-промислової палати є одним з найбільших виставкових павільйонів такого класу в Україні. Загальна площа центру – близько 9 тис.кв.м. ВЦ «Козак-Палац» – місце проведення щорічних інвестиційних і бізнес-форумів, виставок, конференцій та інших заходів.

У 2018 році у Запоріжжі було відкрито оновлений палац спорту «Юність». Це один з найбільших залів в Україні за кількістю місць для спортивних змагань (3500) і концертів (5000). Площа Палацу — близько тринадцяти тисяч квадратних метрів.

Починаючи з 2017 року в місті щорічно проходить Запорізький міжнародний фестиваль фільмів – ZIFF, який збирає прихильників кіно з багатьох країн та об'єднує локальних, національних і міжнародних кінематографістів, просуваючи найбільш креативні незалежні та експериментальні фільми.

Завдяки підвищенню промоції подій та ефективній організаційній діяльності великою популярністю наразі користуються щорічні фестивалі, організацією яких займається Департамент культури і туризму Запорізької міської ради. Іміджевим сплеском як для жителів, так і для туристів стали фестивалі Zaporizhzhia Jazzy та Khortytsia Freedom. Новітній формат фестивалів полягає у одночасній роботі двох масштабних сцен: «Freedom stage» та «Ethno stage». Головна ідея – надати відвідувачу можливість обрати музичну тематику по смаку, тому музичний простір організовано в різних стилістичних музичних напрямках. Фестивалі проводяться на одному з найбільших оглядових майданчиків міста, з якого відкривається мальовничий вид на головні пам'ятки Запоріжжя: о. Хортиця, Запорозьку Січ та ДніпроГЕС. У рамках фестивалів вдало поєднались музичні зони із зонами відпочинку, фудкортами, фотозонами та інсталяціями, що створило неперевершену атмосферу затишку і гостинності.

Загалом фестивалі відвідало близько 300 000 мешканців міста та гостей з усіх куточків України.

Впродовж дії попередньої програми в Запоріжжя щорічно відбувався Туристичний Бізнес Форум, завдяки якому було створено єдиний майданчик для спілкування і обміну досвідом професіоналів туристичної індустрії. Для

обговорення актуальних напрямів і тенденцій розвитку туризму та бізнесу запрошувалися кращі спікери: міністри, народні депутати, мери міст України, представники Асоціації індустрії гостинності України, відомі телеведучі та актори, кращі ресторатори і готельєри, представники найбільших авіакомпаній, всеукраїнських і міжнародних засобів масової інформації та інших впливових гравців туристичного ринку країни. За результатами Форумів було вибрано тренд-буки у яких зібрано тренди індустрії гостинності.

Запоріжжя має можливості для розвитку подієвого туризму також у спортивній сфері:

1. Наявність кількох команд майстрів у вищих національних лігах (футзал, гандбол, волейбол, баскетбол та ін.), які регулярно посідають чемпіонські та призові місця, є учасниками міжнародних турнірів.

2. Розташування у місті сучасного футбольного стадіону, критого легкоатлетичного манежу, гребного каналу, що за довжиною відповідає олімпійським стандартам (канал підлягає реконструкції та відновленню), палацу для зимових та ігрових видів спорту (сучасно-оновленого) та інших об'єктів спортивної інфраструктури.

3. Річка Дніпро, яка може стати місцем проведення змагань з парусного та інших водних видів спорту.

4. Проспект Соборний та Набережна магістраль, місце розташування і довжина яких дозволяють проводити марафонські змагання, велопробіги та інші масові спортивно-оздоровчі заходи.

5. Наявність на околицях міста територій, придатних до облаштування сучасних трас для проведення авто- і мотокросів та інших змагань з видовищних та екстремальних видів спорту.

6. Острів Хортиця має унікальні природні ландшафти, пристосовані для проведення заходів зі спортивного туризму, скелелазіння тощо.

У 2017-2019 роках в місті проводилися всеукраїнські: напівмарафон Zaporizhstal Half Marathon, «Яскравий забіг», велозаїзд «Сталевий кубок», заплив через р. Дніпро – «Riverman», парусні регати та фестивалі водних видів спорту, на «Славутич-Арені» відбувалися матчі різного рівня кваліфікації у тому числі і Ліги Європи, в Запорізькому палаці спорту «Юність» відбуваються матчі з гандболу та волейболу (кваліфікаційні раунди чемпіонату Європи-2019).

Запоріжжя має декілька популярних об'єктів для сімейного та дитячого відпочинку:

У 2019 році було здійснено реконструкцію та оновлення проспекту Маяковського до каскаду фонтанів Райдуга та Вознесенівського парку – ландшафтного комплексу, на території якого розміщено каскадний фонтан, парк відпочинку, озеро та пам'ятник Святославу Хороброму. Тут традиційно проводиться фестиваль вуличної їжі «Пікнік на райдузі».

Привабливою родзинкою для гостей міста за останні роки став Бульвар Тараса Шевченка завдяки романтичному поєднанню мережі фонтанів, квітучих алей, арт-об'єктів і скульптур він починається з «Годинника закоханих» і «Фонтана закоханих», скульптурної композиції Сталеварову та Вчительці з відомого фільму.

Наразі розроблено проект масштабної реконструкції Центрального парку культури і відпочинку «Дубовий гай» та прилеглої території, реалізація якого очікується найближчим часом.

Промисловий (індустріальний) туризм – новий для міста напрямок розвитку туристичної галузі. Індустріальний туризм цікавий для різних категорій туристів, а також для мешканців міста. На території Запоріжжя розташовуються великі підприємства, які мають унікальні технологічні процеси та мають непересічну історію («Запоріжсталь», «Дніпроспецсталь», «Мотор-Січ», «АвтоЗАЗ» та інші).

Зважаючи на потужний потенціал, Туристичним інформаційним центром було запроваджено ексклюзивну екскурсію на ПАТ «Запоріжсталь» – металургійний комбінат з 85-річною історією, який входить у топ 80 кращих підприємств світу. Екскурсія «Steel'ne misto Z» дає можливість ознайомитись з основними виробничими процесами заводу, унікальними технологіями, масштабними цехами, а також дізнатись про історію та сьогодення підприємства. Кожен турист може побачити абсолютно інший світ потужних процесів роботи з металом.

У період 2017-2019 років у місті збільшилася кількість невеликих цікавих та автентичних підприємств і виробництв. Користується попитом у місцевих мешканців та жителів регіону можливість побачити виробництво пива, вина, солодошів тощо.

Недостатньо розкритим залишається потенціал підприємств міста, які мають власні музеї, що можуть бути об'єднані в єдиний музейний та екскурсійний комплекс.

Заслужують на увагу колишні промислові території та об'єкти, що виведені з експлуатації. Частина таких об'єктів розташована у зручних і доступних для відвідування місцях. Вони можуть бути використані безпосередньо як індустріальна спадщина для проведення екскурсій, організації різних креативних заходів, фестивалів і змагань з екстремальних видів спорту тощо або ревіталізовані та пристосовані під інші громадські (туристичні) потреби.

Додатковим джерелом залучення туристів до міста є транзитні туристичні потоки на Азовське та (частково) Чорноморське узбережжя, а також різні категорії туристів, які приїждять на санаторно-курортному відпочинку. За оцінками експертів, кількість туристів, які щорічно проїжджають через Запоріжжя залізничним, автобусним, автомобільним транспортом становить не менше 1 млн. осіб. Основний пасажиропотік за I півріччя 2019: КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» – 231 124 пасажирів (приріст 33%), АТ «Укрзалізниця» – 560 000 (приріст 0,5%).

Отже, власний потенціал міста у сфері розвитку туризму може бути доповнений та розвинений на засадах партнерства з туристичними організаціями та іншими представниками індустрії гостинності, які діють на території Запорізької області, сусідніх регіонів та країн.

Туристична інфраструктура міста характеризується наступними показниками:

Туристичні послуги у м. Запоріжжя (за даними Головного управління статистиким у Запорізькій області на початок 2019 року) надають 178 суб'єктів туристичної діяльності, що є більше на майже 200% порівняно з 2016 роком (було 52).

Нажаль, як і раніше форми статистичної звітності не дають реального уявлення про обсяги наданих послуг та кількість туристів, які відвідують Запоріжжя. Кількість туристів та екскурсантів, які в'їжджають до Запоріжжя, користуючись послугами туристичних фірм чи самостійно, наразі не обліковується. Систематичні спостереження, цільові статистичні, соціологічні або маркетингові дослідження у цьому напрямку фактично не проводились.

Станом на 2019 р., у місті налічується 120 суб'єктів, які за затвердженими видами економічної діяльності надають послуги з тимчасового розміщення (це готелі, хостели та мотелі різного рівня комфортності, санаторії, профілакторії, пансіонати, гуртожитки, приватні апартаменти на інш), загальна їх вмісткість складає близько 5000. Ще майже 2000 місць, за оцінками експертів, можуть запропонувати для розміщення туристів власники приватного житла.

Найновіший готель «Khortitsa Palace» має 164 номери і знаходиться в районі Набережної магістралі. Готель «Інтурист» (136 номерів), розташований на центральній площі міста (пл.Фестивальна). Ці готелі мають категорію «4 зірки». Реконструйований готель «Театральний» має 110 номерів і відповідає стандарту «3 зірки». Готель розташований у старій частині міста (територія «Старого Олександрівська»). Серед відомих міжнародних готельних мереж у Запоріжжі представлений готель «Reikartz Hotels & Resorts», який має 69 номерів. Цей готель також розташований на Набережній магістралі.

На території міста працюють 7 хостелів, найбільшими з яких є Смарт Хостел на Гоголя (44 номери), та «DREAM-Hostel Запоріжжя», що входить до міжнародної мережі (16 номерів, 83 місця).

Туристичний збір за I півріччя 2019 року склав 809 327 грн., що на 185% більше ніж за відповідний період 2018 року (незначне збільшення обсягів збору спостерігалось в 2017, 2018 роках).

У місті зареєстровано близько 370 суб'єктів підприємницької діяльності, юридичних та фізичних осіб, які надають послуги із забезпечення стравами та напоями (заклади громадського харчування: ресторани, кафе, бари та інші). Місцева кухня та особливі гастрономічні традиції Запоріжжя представлені як в окремих тематичних закладах за рахунок включення українських страв до основного меню. Більшість закладів мають індивідуально розроблене меню, цікаві інтер'єри, сучасні способи обслуговування клієнтів та використовують продукти, вироблені самостійно або в нашому регіоні.

На території Запоріжжя розташовані декілька пунктів масової зупинки туристичних екскурсій та оглядових майданчиків, серед них: на о. Хортиця в районі Музею історії Запорозького козацтва, на пл.Запорізькій з видом на ДніпроГЕС (верхній і нижній б'єф) та о.Хортицю, на пл.Маяковського (для огляду центральної частини міста). Зазначені об'єкти не відповідають сучасним вимогам, недостатньо облаштовані і мають низьку пропускну здатність.

Власні інформаційно-туристичні центри мають Національний заповідник

«Хортиця», Музей історії Запорозького козацтва, Історико-культурний комплекс «Запорозька Січ», Запорізький обласний краєзнавчий музей.

Департаментом створено КП «Туристичний Інформаційний Центр», який є майданчиком для взаємодії суб'єктів туристичної галузі України, що дозволить значно покращити стан туристичної галузі усєї країни. ТІЦ надає інформаційні послуги для туристів та гостей міста – інформування про туристичні об'єкти міста, готелі та заклади харчування, а також про продукти туристичних компаній Запоріжжя, бронювання квитків, замовлення екскурсій і турів.

Запоріжжя має міжнародний аеропорт, 2 залізничні вокзали, 3 автостанції, мережу залізничних та автошляхів, 2 річкові порти та причали в межах міста. Рівень їхнього технічного оснащення та інформаційного забезпечення, використання інформаційних технологій у транспортно-логістичній системі міста для розвитку туризму розширення та вдосконалення. Можливості р. Дніпро, як транспортної артерії й окремої туристичної атракції, використовуються ще недостатньою. Сучасна велосипедна інфраструктура у місті відсутня.

Відкриття нового терміналу КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя», який розрахований на обслуговування 400 пасажирів на годину, сприятиме збільшенню авіапасажиропотоку до 1 млн осіб на рік.

Загальний благоустрій міста, виходячи з пріоритетів розвитку туристичної сфери міста, останнім часом дещо покращився, але потребує постійного вдосконалення системний підхід до формування і розвитку публічних просторів, забезпечення їх муніципальними послугами, інформаційними і технічними сервісами.

Інформаційна підтримка туристичної галузі, представленість та промоція у мережі Інтернет туристичних об'єктів міста і туристично-привабливих подій є наразі доволі розгалуджена та спрямована на різний контингент та побажання користувачів. У цьому напрямку активно працюють:

- сайт zaporizhzhia.city, який має 7 розділів та близько 150 сторінок з якісним текстовим та візуальним контентом, який щоденно оновлюється спеціалістами Управління;

- постійне подання змістовних анонсів та іншої якісної інформації для ЗМІ й провідних Інтернет-порталів (інформаційні та туристичні журнали, серед яких бортовий журнал «Mandry», а також «El turistico», «Мир туризма»);

- системна всеукраїнська промоція за допомогою туристичного порталу Zruchno.travel;

- участь у виставках: «УІТТ' 20187» «УІТТ' 2018» «УІТТ' 2019» у м. Києві

- постійно розміщується зовнішня реклама у Дніпрі, Києві, Одесі, Львові, Сумах, Херсоні, Івано-Франківську, Харкові, Тернополі та Кривому Розі;

- спільна робота з командою проекту «Ukrainer» у 2018 році – відеоогляд про місця та людей Запоріжжя та участь у всеукраїнському проекті «Мандруй своє».

Представники туристичної галузі Запоріжжя та профільного управління міської ради беруть участь у тематичних виставкових, презентаційних та інших

заходах.

У 2019 році комітетом Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму м. Запоріжжя було відзначене подякою за розвиток туристичної індустрії.

Отже, за умови постійного системного покращення стану довкілля, безпеки, комфорту і загального іміджу міста, системного підходу до управління розвитком туристичної сфери та комплексного благоустрою територій, розробки та промоції конкурентоспроможних туристичних продуктів, організації протягом року низки туристично-привабливих подій національного рівня, розширення міжгалузевої, міжрегіональної та міжнародної співпраці місто Запоріжжя має можливості зміцнити та ефективно реалізувати наявний туристичний потенціал. Проблеми, на вирішення яких спрямована програма.

2. Проблеми, шляхи та способи їх вирішення

2.1. Основними проблемними питаннями, на вирішення яких спрямована Програма, є такі:

- необхідність постійного поступового формування у м. Запоріжжя іміджу цікавого, сучасного, гостинного, туристично-привабливого міста на тлі високого «антирейтингу» і переважно негативної представленості у відкритому інформаційному просторі;
- відносно низька якість комерційних та муніципальних послуг, пов'язаних з розвитком туризму та індустрії гостинності (потребує покращення рівень сервісу в транспорті, готелях, закладах харчування, на туристичних об'єктах, підтримання чистоти у громадських місцях, управління ТПВ тощо);
- незадовільний стан транспортної інфраструктури та логістики (відсутність прямого залізничного міжміського сполучення з деякими великими містами України та незручний розклад руху наявних маршрутів);
- недостатня кількість місць розміщення середньої та нижньої цінової категорії (міні-готелів, хостелів, мотелів та інших місць розміщення нижньої цінової категорії у тому числі кемпінгів).

2.2. Наявність визначених проблем обумовлена такими причинами та чинниками впливу:

- відсутність спільної політики та системного підходу до просторового планування і благоустрою, муніципального маркетингу, управління туристичною галуззю міста;
- відсутність фінансової підтримки для ефективної, системної співпраці з національними та міжнародними інституціями у сфері розвитку туризму та індустрії гостинності;
- недостатнє фінансування заходів, пов'язаних з розвитком туристичної галузі міста, для створення атмосфери гостинності і комфорту, утримання туристичних об'єктів, організації та підтримки туристично-привабливих подій;
- низька мотивація зовнішніх інвесторів у розвитку індустрії гостинності Запоріжжя, відсутність місцевих системних інвесторів й розвинутого бізнес-середовища;

- слабе залучення позабюджетних ресурсних можливостей для розвитку туристичної галузі й індустрії гостинності міста в фінансових (гранти, спонсори), кадрових, технічних та інших;
- відсутність сучасних (новозбудованих) туристично-привабливих об'єктів у сфері розваг, рекреації, активного відпочинку, культурного дозвілля;
- відсутність місцевих стандартів якості муніципальних і комерційних послуг, які надаються гостям і мешканцям міста; невибагливість мешканців міста щодо якості послуг;
- невисокий рівень національного та місцевого патріотизму, притаманний значній частині мешканців міста, низький рівень культурно-естетичного виховання, самоорганізації та відповідальності;
- низький рівень проінформованості місцевої громади щодо культурно-історичної спадщини, природної унікальності і туристичного потенціалу Запоріжжя;
- відсутність сталих традицій змістовного, цікавого дозвілля у мешканців міста; недостатність пропаганди духовних і культурних цінностей, здорового способу життя, особистісного розвитку;
- низька активність та участь громади міста у стимулюванні процесів економічного, культурного розвитку, забезпечення екологічної і громадської безпеки;
- недостатньо ефективна внутрішня співпраця між суб'єктами індустрії гостинності, громадою і місцевою владою; слабка зацікавленість в інтеграції та кооперації різних галузей бізнесу, відсутність сталих партнерств, активно діючих бізнес-асоціацій і взаємодії;
- недостатня спрямованість профільних факультетів вищих навчальних закладів міста на програми підготовки в сфері внутрішнього туризму (відсутні наукові праці та розробки щодо розвитку туризму в регіоні).

2.3. Для вирішення визначених проблем будуть використані сильні сторони та конкурентні переваги Запоріжжя:

1. Наявність унікальної культурно-історичної спадщини та загальновідомих потенційно брендovих об'єктів та культурно-історичних явищ.
2. Відносно вигідне транспортно-логістичне розташування міста та транзитний туристичний потік до узбережжя Азовського і Чорного морів.
3. Можливість розвитку декількох напрямів і форм туризму за різнобічною тематикою для різних категорій споживачів (пізнавальний, подієвий, індустріальний, спортивно-оздоровчий, екстремальний, діловий та ін.).
4. Історично сформована багатокультурність (поліетнічність) регіону, мовна і культурна толерантність, наявність культурних і ділових зв'язків з багатьма регіонами і країнами світу.
5. Внутрішній попит мешканців на послуги місцевого туризму та екскурсійної діяльності, послуги суб'єктів індустрії гостинності та інші.
6. Високий потенціал мальовничого та унікального природнього середовища міста (поєднання р. Дніпро, о. Хортиця, зелених зон міста і тп.)

7. Можливість використання іміджу індустріально-урбаністичного міста, як фактора унікальної самобутності та неповторної специфіки.

3. Пріоритетні напрями, цілі та завдання.

3.1. Пріоритетними тематичними напрямами розвитку туристичної галузі Запоріжжя є:

1. Подієвий туризм, що передбачає організацію та проведення щорічно кількох заходів національного і міжнародного рівнів розважального, пізнавального, спортивного, комерційного та іншого спрямування.

2. Індустріальний туризм, орієнтований на ефективне використання специфічної індустріальної спадщини Запоріжжя, а також різних галузей промисловості, що історично сформувались як основа сучасної економіки міста.

3. Природний туризм на основі мальовничих природних ресурсів, які має острів Хортиця, узбережжя Дніпра та Дніпровські плавні, інші природні території у межах і довкола міста.

Крім того базовими залишаються та розвиваються такі напрями:

1. Запоріжжя Козацьке – відродження та популяризація унікальних традицій Запорозького козацтва (Музей історії Запорозького козацтва, школа бойового козацького мистецтва «Спас», Історико-культурний комплекс «Запорозька Січ», кінний театр «Запорозькі козаки» та інші атракції).

2. Запоріжжя Видовищне – використання штучних і природних оглядових майданчиків для ознайомлення з панорамами міста, природними об'єктами, проведення творчих пленерів, ленд-артів, інших мистецьких заходів, створення професійної та аматорської фото-відеопродукції тощо.

3. Запоріжжя Історичне, основою якого є історичні віхи розвитку міста, архітектурна та інша культурна спадщина, а також етнокультурна багатоманітність Запоріжжя.

4. Запоріжжя Сакральне – туризм, пов'язаний з відвідуванням острова Хортиця (культові, обрядові та релігійні пам'ятки різних епох), храмів різних релігійних конфесій, «місць сили» та інших тематичних об'єктів.

3.2. Загальна мета програми:

Формування сталого в'їзного туристичного потоку до м. Запоріжжя за допомогою просування, реалізації туристичних продуктів, організації цікавих заходів для туристів, гостей та мешканців міста, розвитку партнерських відносин між бізнесом, громадою і владою, створення та промоції локальної туристичної дестинації.

3.3. Цілі програми:

1. Створення системи управління туристичною сферою міста Запоріжжя із залученням до співпраці всіх зацікавлених сторін.

2. Трансформація іміджу Запоріжжя за допомогою впровадження системного муніципального маркетингу та промоції туристичної привабливості міста.

3. Розвиток бізнесу та громадської активності у сфері туризму і супутніх

галузях.

4. Розроблення та промоція конкурентоспроможних туристичних продуктів.

5. Формування атмосфери гостинності та комфорту для споживачів туристичних продуктів.

6. Розбудова міської, туристичної та супутньої інфраструктури, орієнтованої на більш тривале перебування у Запоріжжі різних категорій туристів та змістовне дозвілля мешканців і гостей міста.

3.4. Для реалізації визначених цілей за відповідними тематичними напрямами розвитку туризму необхідним є виконання таких завдань:

Цілі	Завдання
1. Створення системи управління туристичною сферою міста Запоріжжя із залученням до співпраці всіх зацікавлених сторін	1.1. Сформувати організаційну структуру для управління реалізацією Програми, забезпечити ефективну взаємодію її учасників.
	1.2. Систематизувати наявну інформацію про туристичну галузь та індустрію гостинності міста, забезпечити підтримку реєстрів і баз даних в актуальному стані.
	1.3. Впровадити регулярне збирання та аналіз статистичної і маркетингової інформації для розвитку туризму, створити систему моніторингу й оцінювання результатів виконання Програми.
2. Трансформація іміджу Запоріжжя за допомогою впровадження системного муніципального маркетингу і промоції туристичної привабливості міста	2.1. Впровадити базові компоненти муніципального маркетингу, спрямовані на формування позитивного образу міста та посилення конкурентоспроможності серед міст і регіонів України.
	2.2. Підвищити результативність участі представників Запоріжжя у регіональних, національних та міжнародних об'єднаннях, асоціаціях, партнерських організаціях (угодах), робочих і дорадчих органах, які мають вплив на формування іміджу міста, розвиток туризму та індустрії гостинності.
	2.3. Розширити співпрацю з місцевими і національними ЗМІ
	2.4. Створити умови для широкого використання сучасних інформаційних сервісів під час перебування у Запоріжжі туристів та відвідувачів публічних заходів.
3. Розвиток бізнесу та громадської активності у сфері туризму та супутніх	3.1. У рамках туристичного кластеру Запоріжжя за участю представників бізнесу, громадських об'єднань, комунальних служб, інших

галузях	зацікавлених сторін забезпечити визначення показників якості у сфері туризму 3.2. Організувати проведення у Запоріжжі щорічних бізнес-форумів, конференцій та інших заходів для розвитку партнерських відносин у сфері туризму.
4. Розроблення та промоція конкурентоспроможних туристичних продуктів	4.1. Сформувати та забезпечити періодичне оновлення пакету конкурентоспроможних туристичних продуктів, орієнтованих на різні цільові аудиторії. 4.2. Забезпечити наявність актуальної інформації про туристично-привабливі об'єкти та події Запоріжжя на провідних тематичних та інформаційних сайтах, веб-ресурсах суб'єктів туристичної діяльності. 4.3. Організувати регулярну участь представників міста, туристичного бізнесу та індустрії гостинності у фахових, виставкових, інших ділових і промоційних заходах на національному та міжнародному рівнях.
5. Формування атмосфери гостинності і комфорту для споживачів туристичних продуктів, підвищення транспортної доступності міста	5.1. Виконати поточний благоустрій, забезпечити утримання і якісне комунальне обслуговування територій та об'єктів пріоритетного розвитку туризму. 5.2. Підвищити транспортно-логістичну доступність Запоріжжя і туристичних об'єктів за всіма видами публічного і приватного транспорту з урахуванням специфічних потреб різних соціально-гендерних груп, забезпечити необхідну інформаційну і технічну підтримку. 5.3. Посилити спроможність комунальних закладів культури і соціальної сфери щодо залучення та обслуговування туристів з різних цільових груп.
6. Розбудова міської, туристичної та супутньої інфраструктури, орієнтованої на більш тривале перебування у Запоріжжі різних категорій туристів та змістовне дозвілля	6.1. Сприяти розвитку туристичної та супутньої інфраструктури міста на територіях відпочинку та туристичних об'єктах. 6.2. Розпочати відновлення та подальше формування транспортної інфраструктури на р. Дніпро для розвитку туристично-екскурсійної діяльності, організації спортивних і розважальних заходів.

мешканців і гостей міста	6.3. Стимулювати розвиток закладів харчування з національною та регіональною кухнею, створення й облаштування відкритих майданчиків для проведення тематичних гастрономічних заходів.
	6.4. Збільшити кількість міні-готелів, хостелів, мотелів та інших місць розміщення нижньої цінової категорії, підвищити якість надання послуг.
	6.5. Впровадити інноваційні проекти у сфері урбаністики, архітектури та будівництва, вуличного дизайну, розвитку транспортної мережі, сучасних концертних, фестивальных і комунікаційних платформ, спортивних майданчиків, спорудження (ревіталізації) інших інфраструктурних об'єктів.
	6.6. Забезпечення роботи комунального підприємства «Туристичний інформаційний центр».

3.5. Пріоритетними майданчиками для розміщення реклами і просування туристичних продуктів з метою залучення цільових груп туристів до міста Запоріжжя на період дії цієї Програми є:

1. Міста Київ, Харків, Дніпро, Суми та Львів (як міста зі зручним транспортно-логістичним та інформаційним сполученням); цільові групи – прогресивна молодь у віці 20-35 років, сім'ї з дітьми молодшого і середнього шкільного віку, представники старшого покоління, спортсмени чи прихильники активного способу життя та інші категорії туристів, яких цікавить промисловість, історія і сучасність індустріальних міст Сходу України, історія Запорозького козацтва, археологічні та сакральні пам'ятки різних часів, фестивальні та інші заходи подієвого туризму (відвідування у вихідні та святкові дні).

2. Міста та об'єднані територіальні громади, міста Запорізької і Дніпропетровської областей чисельністю від 30 тис. мешканців, з якими є пряме транспортне сполучення і які розташовані насамперед у межах транспортної доступності (Бердянськ, Енергодар, Кривий Ріг, Марганець, Мелітополь, Нікополь, Новомосковськ та інші).

3. Використання діджитал-платформ, відповідних інформаційних каналів для залучення окремих цільових груп туристів з інших країн (переважно з наявними прямими авіарейсами):

- Туреччина – діловий, культурно-пізнавальний, освітній, індустріальний туризм, пов'язаність історії Запорозького краю з історією Туреччини на різних етапах розвитку держави;

- Канада – спільнота менонітів, українська діаспора (переважно м. Торонто і провінція Онтаріо), наявність численних міждержавних угод та програм співробітництва, у т.ч. у культурній сфері;

- Німеччина – ділові й культурні зв'язки з Магдебургом і Оберхаузенем (міста-побратими Запоріжжя), освітні контакти між вищими навчальними закладами наших країн, архітектурна спадщина конструктивізму (зв'язки з німецькою архітектурною школою «Баухаус»), німецькі колоністи XVIII-XIX ст. на території сучасного Запоріжжя та інші;

- Польща – близьке історичне минуле, національна цікавість до козацької культури та бойової звитяги, активізація українсько-польських ділових відносин, навчальне партнерство;

- Ізраїль – наявність у місті автентично сформованої релігійної громади з унікальною історичною спадщиною та багатовіковим корінням (синагоги та єврейські общини). Підписання угоди про створення зони вільної торгівлі (ЗВТ) між країнами дає широкі можливості для розвитку ділового туризму у сфері медицини, освіти, високих технологій.

- Іспанія – наявність в Іспанії української діаспори обумовлює зацікавленість в участі у музичних та мистецьких фестивалях як в якості артистів, так і відвідувачів, значний інтерес до гастрономічного та індустріального туризму.

3.6. Пріоритетними тематичними напрямками для створення і просування туристичних продуктів протягом 2023-2025 рр. є:

1) культурно-пізнавальний туризм (о. Хортиця – як сакральний та природний об'єкт, історія і традиції Запорозького козацтва, культурна спадщина менонітів, архітектурна та інша культурна спадщина 30-50-х років XX століття, музейні експозиції та ін.);

2) подієвий туризм (сучасні фестивалі різних музичних напрямів, гастрономічні фестивалі, фахові форуми, масові спортивні змагання тощо);

3) індустріальний туризм (першочергово – на базі діючих промислових об'єктів та музеїв з технічними промисловими експозиціями).

3.7. Детальний аналіз перспективних ринків, сегментація споживачів, визначення цільових груп, формування та вибір каналів і засобів просування конкретних туристичних продуктів здійснюватимуться на основі відповідних експертних і маркетингових досліджень.

4. Механізм реалізації і план дій

4.1. Для управління виконанням Програми створюється організаційна чотирирівнева структура.

Перший рівень:

- Координаційна рада з розвитку туризму та рекреації (далі за текстом – Координаційна рада);

- Комісія з якості у сфері туризму при Координаційній раді з питань розвитку туризму і рекреації (далі за текстом – Комісія з якості).

Другий рівень:

- Департамент культури і туризму Запорізької міської ради в особі директора департаменту;

- Управління туризму у складі Департаменту культури і туризму

(далі за текстом – Управління туризму).

Третій рівень:

- КП Туристичний Інформаційний Центр

Четвертий рівень:

-інші структурні підрозділи Запорізької міської ради, комунальні підприємства, заклади та установи, громадські об'єднання та інші суб'єкти господарської діяльності, які є відповідальними виконавцями або співвиконавцями окремих проектів і заходів Програми.

4.2. Координаційна рада є консультативно-дорадчим органом, який забезпечує загальну координацію роботи з виконання Програми, сприяє ефективній взаємодії відповідальних виконавців проектів і заходів, організує проведення поточного моніторингу виконання Програми.

4.3. Комісія з якості сприяє впровадженню, дотриманню та підвищенню рівня якості туристичних DESTИНАЦІЙ у місті Запоріжжі.

4.4. Директор департаменту культури і туризму є розпорядником бюджетних коштів, передбачених для виконання Програми, та несе загальну відповідальність за її виконання згідно з чинним законодавством і внутрішніми регламентами Запорізької міської ради.

4.5. Управління туризму є головним виконавцем Програми. Управління туризму діє згідно з компетенцією та згідно з функціями, правами і обов'язками, які покладені на нього у положенні про управління.

4.6. КП Туристичний Інформаційний Центр здійснює безпосереднє надання туристичних послуг, впорядкування і розвиток туристичної діяльності в місті.

4.7. Інші структурні підрозділи Запорізької міської ради, комунальні підприємства, заклади та установи, громадські об'єднання та інші суб'єкти господарської діяльності можуть бути визначені відповідальними виконавцями або співвиконавцями окремих проектів і заходів Програми.

4.8. Виконання Програми відбувається переважно за проектним принципом, за винятком цільових заходів та іншої діяльності, яка потребує окремого фінансування чи іншої додаткової ресурсної підтримки відповідно до Програми.

4.9. Для досягнення цілей та виконання завдань Програми затверджується План дій, в якому зазначаються: цілі та завдання, згідно з якими впроваджуються відповідні проекти чи заходи, відповідальний виконавець, час початку і завершення виконання проекту (заходу), обсяг необхідного фінансування – за роками та джерелами надходження коштів, основні очікувані результати виконання (Додаток 1).

4.10. Виконання Програми потребує необхідності внесення змін до інших муніципальних програм в частині, що може мати вплив на досягнення цілей, виконання завдань цієї Програми або на умови та результати реалізації окремих проектів і заходів, визначених Планом дій. Відповідні муніципальні програми повинні узгоджуватись з цією Програмою, враховувати стратегічні пріоритети розвитку міста, забезпечувати комплексний підхід до розвитку туристичної галузі, планування, дизайну і функціонування публічних просторів, створення

та обслуговування об'єктів інфраструктури, організації та проведення публічних заходів тощо.

4.11.3 урахуванням даних моніторингу, проміжного оцінювання результатів виконання Програми, виконання інших муніципальних програм, зміни чинного законодавства, макроекономічних показників, умов фінансування та інших чинників. План дій, зміст, послідовність виконання та обсяг фінансування відповідних проектів чи заходів можуть бути переглянуті згідно із загальною процедурою внесення змін і доповнень до муніципальних програм, затверджених Запорізькою міською радою.

4.12. У разі відмови чи неможливості участі у виконанні проектів (заходів) Програми окремих відповідальних виконавців, зокрема, якщо їх залучення відбувається «за згодою», у разі реорганізації чи припинення діяльності та в інших випадках, рішення щодо доцільності та можливості подальшого виконання відповідних завдань, проектів чи заходів ухвалюється на основі обґрунтованої доповідної записки директора Департаменту культури і туризму Запорізької міської ради.

5. Ресурси, необхідні для виконання програми

5.1. Виконання Програми забезпечується шляхом фінансування відповідних проектів і заходів з альтернативних джерел, зокрема за рахунок коштів місцевого бюджету, субвенцій з Державного бюджету України (у випадках, передбачених законодавством), проектів міжнародної технічної допомоги, грантових та інших благодійних програм, які діють в Україні, власних коштів відповідальних виконавців (співвиконавців) Програми та ін.

5.2. Відповідальні виконавці Програми можуть використовувати власні кадрові, матеріально-технічні та інформаційні ресурси або залучати додаткові ресурси на договірних засадах відповідно до чинного законодавства.

5.3. Обсяг і джерела фінансування, необхідного для виконання проектів і заходів, передбачених Програмою, визначені Планом дій та відповідними додатками до Програми.

5.4. У разі, якщо у відповідних графах Плану дій вказано, що проект чи захід не потребують фінансування, це означає, що витрати на його виконання покриваються за рахунок поточного фінансування на утримання відповідальних виконавців (заробітна плата, витрати на комунальні послуги тощо) не передбачених Програмою, або за рахунок волонтерського внеску.

6. Очікувані результати

6.1. Очікується, що виконання Програми дозволить отримати такі якісні та кількісні результати:

Показник результативності	Значення, од. вимірювання (для кількісних показників)
---------------------------	---

1. Створення комплексної системи управління розвитком туризму у м. Запоріжжя.	Система управління, моніторингу та оцінювання відповідає розділам 4 та 7 Програми. До реалізації Програми залучені підприємства, заклади та установи.
2. Формування іміджу Запоріжжя як міста, гостинного до туристів, спроможного надавати якісні туристичних і супутні послуги у сфері пізнавального, подієвого, індустріального, ділового та інших видів туризму.	Запоріжжя представлене на провідних інформаційних платформах. Переважає кількість позитивних оцінок, публікацій та відгуків на тематичних сайтах.
3. Підвищення місця Запоріжжя у провідних національних рейтингах, які характеризують розвиток туризму та індустрії гостинності.	Включення Запоріжжя до різних рейтингів найбільш туристично-привабливих міст України.
4. Створення пакету конкурентоспроможних туристичних продуктів	Продаж туристичних продуктів здійснюється в різних регіонах України. Відвідування міста туристами з України та закордону.
5. Збільшення кількості суб'єктів туристичної діяльності, які реалізують туристичні продукти та забезпечують промоцію туристичнопривабливих об'єктів і подій Запоріжжя. Впровадження цілеспрямованого муніципального маркетингу для заохочення відвідування міста туристами.	У Запоріжжі діють не менше 25 суб'єктів , які надають запорізькі туристичні продукти та не менше 10 рекламних чи event-компаній , які спеціалізуються на промоції туристично-привабливих подій
6. Збільшення кількості суб'єктів підприємницької діяльності в індустрії гостинності, розвиток мережі закладів розміщення нижніх цінкових категорій.	Діють не менше 15 хостелів та не менше 5 кемпінгів

<p>5. Збільшення кількості закладів харчування, орієнтованих на задоволення потреб різних цільових груп, насамперед на основі національних та місцевих традицій</p>	<p>Вікрито не менше 10 тематичних закладів, які позиціонуються як заклади національної чи автентичної кухні</p>
<p>8. Підвищення якості товарів і послуг у сфері індустрії гостинності. Вхідження окремих суб'єктів індустрії гостинності до визнаних рейтингів найуспішніших закладів на території України.</p>	<p>Підтверджується відзнаками туристичних дестинацій міста в різних галузях.</p>
<p>9. Формування атмосфери гостинності і комфорту для споживачів туристичних продуктів, підвищення транспортної доступності міста.</p>	<p>Збільшення кількості прямих транспортних сполучень в межах України. Функціонування муніципального транспорту до всіх туристичних об'єктів міста</p>
<p>10. Підвищення ефективності та результативності участі представників міста в бізнес-асоціаціях, асоціаціях міст, об'єднаннях громад, профільних міжнародних і національних туристичних організацій, координаційних і дорадчих органах різного рівня.</p>	<p>Не рідше 1 разу на півріччя ухвалюються позитивні рішення та/або укладаються угоди про співпрацю, спрямовані на розвиток туризму й індустрії гостинності Запоріжжя.</p>
<p>11. Збільшення в'їзного туристичного потоку до Запоріжжя (згідно з системою обліку, що базується на отриманні інформації з різних джерел).</p>	<p>Щорічний пасажиропотік складає в середньому не менше 1 млн. осіб</p>
<p>12. Збільшення надходжень до місцевого бюджету від туристичного збору та від податку на доходи, які формуються внаслідок реалізації товарів і послуг, пов'язаних із задоволенням потреб туристів, що відвідують Запоріжжя.</p>	<p>Розмір сплаченого туристичного збору складає не менше 10 млн. грн. (за період дії програми)</p>
<p>13. Облаштування сучасних публічних просторів (виставкових, фестивальних, концертних майданчиків, паркових зон, ревіталізованих промислових, спортивних та інших об'єктів) для проведення заходів національного та міжнародного рівнів.</p>	<p>У Запоріжжі проводиться щорічно не менше 10 заходів національного (міжнародного) рівня з масовим відвідуванням туристами з інших міст і регіонів країни, а також іноземними туристами.</p>

6.2. Очікувані результати виконання окремих проектів і заходів Програми визначаються згідно з Планом дій.

7. Моніторинг та оцінювання результатів

7.1. Моніторинг та оцінювання результатів реалізації Програми здійснюватимуться відповідно до таких індикаторів і критеріїв:

Ціль	Індикатори моніторингу, одиниці (вимірюються 1 раз на 6 місяців)	Критерії оцінювання
1. Створення системи управління туристичною сферою міста Запоріжжя із залученням до співпраці всіх зацікавлених сторін.	1. Рівень виконання Плану дій, окремих планів діяльності за проектами і заходами згідно з цілями і завданнями Програми (% виконання, згідно зі звітами).	1. Ефективність та результативність виконання завдань, проектів і заходів (частка виконаних вчасно і в повному обсязі згідно з бюджетом та очікуваними результатами Програми, загальний % виконання).
2. Трансформація іміджу Запоріжжя шляхом впровадження системного муніципального маркетингу і промоції туристичної привабливості міста.	1. Кількість промо-заходів, організованих на виконання Програми (од.) та кількість учасників заходів (осіб). 2. Обсяг цільової аудиторії, охопленої іміджевими інформаційними кампаніями за різними каналами комунікацій: телебачення, радіо, директ-маркетинг, SMM тощо (осіб). 3. Кількість відвідувачів офіційного сайту Запорізької міської влади та офіційного туристичного порталу міста (осіб).	1. Місце Запоріжжя у рейтингах позитивних новин та подій (частка позитивних новин про місто згідно з даними експертних, соціологічних, маркетингових досліджень). 2. Місце Запоріжжя у рейтингах міст України за рівнем розвитку інформаційних сервісів та представленістю на провідних діджитал-платформах.
3. Розвиток бізнесу та громадської активності у сфері туризму і	1. Кількість суб'єктів туристичної діяльності у Запоріжжі, які надають	1. Місце Запоріжжя у рейтингу міст України зі

<p>супутніх галузях.</p>	<p>послуги з в'їзного і місцевого туризму та супутні послуги (од.).</p> <p>2. Кількість суб'єктів туристичного ринку, які є членами асоціацій, кластерів та інших фахових об'єднань (од.).</p> <p>3. Кількість партнерів, які надають допомогу у фінансуванні проектів і заходів Програми (од.).</p>	<p>сприятливим бізнес-кліматом та рейтингах інвестиційної привабливості (загальні та галузеві показники).</p> <p>2. Результативність залучення коштів на виконання проектів, пов'язаних з цілями Програми (бюджетне та позабюджетне фінансування).</p>
<p>4. Розроблення та промоція конкурентоспроможних туристичних продуктів.</p>	<p>1. Кількість туристичних продуктів з унікальними пропозиціями, розроблених та поширених в рамках виконання заходів Програми (од.).</p> <p>2. Кількість туристичних операторів та агентств, які мають у своєму пакеті запорізькі туристичні продукти (од.).</p> <p>3. Кількість туристів та екскурсантів, які відвідали Запоріжжя за відповідний період (осіб).</p> <p>4. Обсяг картографічної та іншої поліграфічної промо-продукції, поширеної серед туристів (примірників).</p>	<p>1. Відповідність туристичних продуктів, окремих туристичних та супутніх послуг очікуванням споживачів, згідно з цільовими опитуваннями та відгуками на провідних тематичних порталах (форумах).</p> <p>2. Ефективність та результативність промоції на відповідних цільових ринках, серед різних цільових груп (категорій клієнтів / споживачів) та за різними каналами комунікацій.</p> <p>3. Кількість туристів та екскурсантів з різних цільових груп, які відвідали Запоріжжя протягом відповідного року і в цілому за</p>

		<p>період дії Програми (з аналізом соціально-демографічних, гендерно чутливих статистичних показників).</p> <p>4. Обсяг витрат на залучення до міста одного туриста та екскурсанта (грн.).</p>
<p>5. Формування атмосфери гостинності і комфорту для споживачів туристичних продуктів.</p>	<p>1. Кількість скарг, пов'язаних із загальним благоустроєм міста, функціонуванням публічних просторів, якістю надання транспортних та інших послуг для туристів (шт.).</p> <p>2. Кількість пасажирів міського транспорту, за видами (осіб).</p> <p>3. Кількість учасників виховних та навчально-просвітницьких заходів, проведених у рамках Програми (осіб).</p> <p>4. Кількість учасників загальноміських заходів (осіб), рівень задоволеності якістю проведення (частка позитивних відгуків).</p>	<p>1. Місце Запоріжжя у рейтингу комфортності та якості надання муніципальних послуг.</p> <p>2. Відгуки про відвідування Запоріжжя організованими туристами і гостями міста на провідних інформаційних і тематичних порталах (форумах).</p> <p>3. Місце Запоріжжя у рейтингу туристично-привабливих міст країни (за даними АІГУ чи аналогічних організацій).</p>
<p>6. Розбудова міської, туристичної та супутньої інфраструктури, орієнтованої на більш тривале перебування у Запоріжжі різних категорій туристів та змістовне дозвілля мешканців і гостей міста.</p>	<p>1. Обсяг витрат на капітальний ремонт об'єктів туристичної та супутньої інфраструктури (тис.грн.)</p> <p>2. Обсяг витрат на будівництво та облаштування нових об'єктів інфраструктури, задіяних у наданні послуг для туристів (тис.грн.).</p> <p>3. Кількість відкритих публічних просторів,</p>	<p>1. Рівень забезпеченості Запоріжжя різними категоріями закладів, діяльність яких пов'язана з наданням послуг для туристів.</p> <p>2. Обсяг і якість послуг, що надані на базі діючих та новостворених (реконструйованих,</p>

	<p>облаштованих згідно з новими вимогами щодо благоустрою та муніципального сервісу (од.).</p> <p>4. Кількість суб'єктів, які надають послуги з тимчасового розміщення, за видами послуг та категоріями закладів (шт.).</p> <p>5. Кількість номерів і ліжко-місць у готелях та інших засобах розміщення (шт.).</p> <p>6. Кількість суб'єктів, які надають послуги громадського харчування та кількість посадкових місць (шт.).</p>	<p>ревіталізованих) об'єктів інфраструктури – для туристів, гостей і мешканців міста.</p> <p>3. Економічна ефективність капіталовкладень в об'єкти інфраструктури, згідно з проектними розрахунками та оцінками експертів.</p>
--	--	--

7.2. Міторинг виконання Програми покладається на Координаційну раду з питань туризму та рекреації. Звіт з моніторингу складається 1 раз на рік, не пізніше ніж до 20 січня наступного за звітним року. Звіт про моніторинг містить переважно кількісні дані за відповідними індикаторами (показниками) із зазначенням джерел отримання інформації та короткими поясненнями щодо динаміки зміни показників.

7.3. Оцінювання та звітування про результати виконання Програми проводяться щорічно за визначеними критеріями оцінки, але не обмежуються ними. За підсумками оцінювання та з урахуванням звітів із моніторингу Експертна рада складає комплексний аналітичний звіт, який подається на розгляд міського голови, профільного заступника міського голови, постійної комісії Запорізької міської ради з гуманітарних питань.

7.4. Звіт про оцінку результатів виконання Програми складається 1 раз на рік не пізніше, ніж до 20 лютого наступного за звітним роком, а також після підбиття загальних підсумків виконання Програми.

7.5. У випадках, передбачених законодавством, а також за потреби з огляду на цілі і завдання Програми, звіти з моніторингу та оцінювання повинні містити відповідні гендерно-чутливі статистичні показники, аналітичні дані й висновки.

7.6 Щорічні та підсумкові звіти про результати виконання Програми після їх затвердження підлягають оприлюдненню на офіційному сайті Запорізької міської ради.

8. Координація та контроль за виконання програми

8.1. Забезпечення координації та контролю за виконання цієї Програми,

цільовим та ефективним використанням коштів покладається на постійну комісію Запорізької міської ради з гуманітарних питань та Департамент культури і туризму Запорізької міської ради.

8.2. Головний розпорядник бюджетних коштів та виконавці Програми мають забезпечити виконання запланованих програмою завдань та заходів і досягнення очікуваних показників.

8.3. Головний розпорядник бюджетних коштів проводить аналіз і комплексну оцінку результатів виконання завдань, проектів та заходів Програми, цільового використання коштів і готує щорічні та у разі потреби, проміжні звіти про виконання Програми.

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ

Додаток 1
до Програми «Програма розвитку туризму
в місті Запоріжжі на 2023-2025 роки»

Завдання і заходи
з виконання міської програми «Програма розвитку туризму в місті Запоріжжі на 2023-2025 роки»

Найменування завдання	2	3	4	5	Прогнозовані обсяги, тис.грн.		
					за роками		
Джерела фінансування (бюджет Запорізької міської територіальної громади, інші джерела фінансування, державний, обласний бюджети, інші)	6	7	8	Всього			
1	2	3	4	5	6	7	8
Інші заходи, пов'язані з економічною діяльністю							
Ціль 1. Створення системи управління туристичною сферою міста Запоріжжя із залученням до співпраці всіх зацікавлених сторін.							
Завдання 1 Сформувати	1.1 Забезпечити систему діяльність	Департамент культури і	Не потребує	-	-	-	-

організаційну структуру для управління реалізацією Програми, забезпечити ефективну взаємодію її учасників	Координаційної ради з питань розвитку туризму і рекреації	туризму міської ради					
Програми, забезпечити ефективну взаємодію її учасників	1.2 Організувати роботу комісії з питань якості при Координаційній раді з питань розвитку туризму та рекреації	Департамент культури і туризму міської ради	Не потребує				-
Разом за завданням 1							-
Усього:							-
Завдання 2 Систематизувати наявну інформацію про туристичну галузь та індустрію гостинності міста, забезпечити підтримання реєстрів і баз даних в актуальному стані	2.1 Провести інвентаризацію туристичних ресурсів. Постійно проводити моніторинг реєстрів туристичних об'єктів, суб'єктів туристичної діяльності, індустрії гостинності та інших баз даних. Інформацію, призначену для загального користування, розмістити на	Департамент культури і туризму міської ради	Не потребує				-

компоненти муніципального маркетингу, спрямовані на формування позитивного образу міста та посилення конкурентоспроможності серед туристичних міст і регіонів України.	туристична символіка Запоріжжя»	міської ради				
Разом за завданням 4				0,00	0,00	0,00
Усього:				0,00	0,00	0,00
Завдання 5 Підвищити результативність участі представників Запоріжжя у регіональних, національних та міжнародних об'єднаннях, асоціаціях, партнерських організаціях	5.1 Укладення угод з містами-партнерами про спільні заходи з розвитку внутрішнього та в'їзного туризму, узгодження планів дій та механізму фінансування.	Департамент культури і туризму міської ради	Не потребує	-	-	-
5.2 Виконання заходів, пов'язаних з укладенням угод про співпрацю з питань		Департамент культури і туризму міської ради	Залучені кошти	-	-	-

<p>(угодах), робочих і дорадчих органах, які мають вплив на формування іміджу міста, розвиток туризму та індустрії гостинності.</p>	<p>розвитку туризму та індустрії гостинності з містами-побратимами Запоріжжя з метою промоції туристичної привабливості міста. 5.3 Подання заявok на вступ до міжнародних туристичних організацій згідно з визначеними пріоритетами.</p>	<p>Департамент культури і туризму міської ради</p>	<p>Залучені кошти</p>				
<p>Разом за завданням 5</p>							
<p>Усього:</p>							
<p>Ціль 3. Розвиток бізнесу та громадської активності у сфері туризму і супутніх галузях</p>							
<p>Завдання 6 В рамках туристичного кластеру Запоріжжя за участі представників бізнесу, громадських об'єднань, комунальних</p>	<p>6.1 Проведення робочих зустрічей, нарад, фокус-груп та інших підготовчих заходів за участі зацікавлених сторін сумісно з представниками комітету з питань якості в сфері туризму.</p>	<p>Департамент культури і туризму міської ради</p>	<p>Не погребує</p>				

<p>служб, інших зацікавлених сторін забезпечити створення показники якості у сфері туризму</p>	<p>6.2 Створення системи якості в межах кластеру, проведення заходів для створення туристичних продуктів відповідно до показників якості затверджених комісією з питань якості при Координаційній раді з питань розвитку туризму і рекреації</p>	<p>Департамент культури і туризму міської ради</p>	<p>Не потребує</p>	-	-	-	-
	<p>6.3 Забезпечити впровадження показників якості надання готельних послуг з урахуванням пріоритетів розвитку туристичної сфери міста.</p>	<p>Департамент культури і туризму міської ради</p>	<p>Не потребує</p>	-	-	-	-
	<p>6.4 Створення фокус-групи для розробки концепції розвитку о. Хортиця, як популярного туристичного</p>	<p>Департамент культури і туризму міської ради</p>					

	напряму					
Разом за завданням 6						
Усього:						
Ціль 4. Розроблення та промоція конкурентоспроможних туристичних продуктів.						
Завдання 7 Створити і забезпечити періодичне оновлення пакету конкурентоспроможних туристичних продуктів, орієнтованих на різні цільові аудиторії	7.1 Створення пакету туристичних продуктів та послуг, сприяння цільовій промоції та поширенню, підтримання в актуальному стані. Розроблення, промоція та актуалізація пакетів туристичних продуктів за пріоритетними напрямками розвитку туристичної сфери міста:	Департамент культури і туризму міської ради, КП «ТЦ»	Не потребує			
	- «Запоріжжя індустріальне»;					
	- «Запоріжжя подіве»;					
	- «Запоріжжя»					

	природне».												
	7.2 Підготовка та проведення заходів, фестивалів, тощо	Департамент культури і туризму міської ради	Бюджет Запорізької міської територіальної громади	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	7.3 Виготовлення та встановлення скульптур	Департамент культури і туризму міської ради	Залучені кошти	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Разом за завданням 7													
Усього:													
Завдання 8	Забезпечити наявність актуальної інформації про туристично-привабливі об'єкти та події Запоріжжя на провідних тематичних та інформаційних сайтах, веб-ресурсах суб'єктів	Департамент культури і туризму міської ради	Не потребує	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.1 Проведення регулярного моніторингу й аналізу популярних інформаційних і тематичних веб-ресурсів щодо достатності та актуальності інформації про запорізькі туристичні об'єкти та події. Підготовка пропозицій щодо наповнення контенту													

		та інше							
Разом за завданням 9					0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Усього:					0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ціль 5. Формування атмосфери гостинності і комфорту для споживачів туристичних продуктів, підвищення транспортної доступності міста.									
Завдання 10 Виконати поточний благоустрій, забезпечити утримання і якісне комунальне обслуговування території та об'єктів пріоритетного розвитку туризму.	10.1 Заходи з реалізації проекту «Благоустрій туристичних об'єктів і туристичних маршрутів Запоріжжя» з метою формування атмосфери гостинності і комфорту для споживачів туристичних продуктів.	Департаменту інфраструктури і благоустрою	Залучені кошти	-	-	-	-	-	-
	10.2 Заходи з реалізації проекту «Благоустрій та облаштування публічних просторів для організації міських заходів» з метою формування	Департаменту інфраструктури і благоустрою	Залучені кошти	-	-	-	-	-	-

	атмосфери гостинності і комфорту для споживачів туристичних продуктів.						
10.3 Заходи з реалізації проекту «Благоустрій парків та інших зелених зон на території пріоритетного розвитку туризму» з метою формування атмосфери гостинності і комфорту для споживачів туристичних продуктів.	Департаменту інфраструктури і благоустрою	Залучені кошти	-	-	-	-	-
Разом за завданням 10			00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Усього:			00,00	00,00	00,00	00,00	00,00

Завдання 11 Підвищити транспортно-логістичну доступність Запоріжжя і туристичних об'єктів за всіма видами публічного і приватного транспорту з урахуванням специфічних потреб різних соціально-гендерних груп, забезпечити необхідну інформаційну і технічну підтримку.	11.1 Оптимізація графіку, маршрутів та швидкості руху поїздів до (через) Запоріжжя для підвищення зручності відвідування міста туристами з різних регіонів України шляхом досягнення відповідних угод з «Укрзалізницею».	Департамент культури і туризму міської ради	Не потребує	-	-	-
	11.2 Розширення співпраці з українськими та іноземними авіакомпаніями (першочергово – лоукостерами), укладення цільових угод щодо обслуговування туристичних подій.	Департамент культури і туризму міської ради	Не потребує	-	-	-
	11.3 Проекти «Універсальний квиток» і «Туристична картка» - впровадження	Управління з питань транспортног о забезпечення	Залучені кошти	-	-	-

	мобільних та Інтернет-сервісів з продажу квитків за всіма видами міського транспорту для мешканців і гостей міста.	та зв'язку					
Разом за завданням 11							
Усього:							
Завдання 12 Посилити спроможність комунальних закладів культури і соціальної сфери щодо залучення та обслуговування туристів з різних цільових груп.	12.1 Придбання та обслуговування автобусу	Департамент культури і туризму міської ради	Залучені кошти				
Разом за завданням 12							
Усього:							
Ціль 6. Розбудова міської, туристичної та супутньої інфраструктури, орієнтованої на більш тривале перебування у Запоріжжі різних категорій туристів та змістовне дозвілля мешканців і гостей міста.							
Усього:							
Завдання 13 Стимулювати	13.1 Створення професійного	Департамент культури і	Не потребує				

розвиток закладів харчування з національною та регіональною кухнею, створення й облаштування відкритих майданчиків для проведення тематичних гастрономічних заходів.	громадського об'єднання рестораторів і кулінарів Запоріжжя. 13.2 Започаткування міського конкурсу «Краця ресторація Запоріжжя». Підтримка участі представників Запоріжжя у національних та міжнародних конкурсах ресторанного бізнесу і кулінарної майстерності. Промоція Запоріжжя під час проведення відповідних заходів.	туризму міської ради	Не потребує				
Разом за завданням 13							
Усього:							
Завдання 14 Збільшити кількість міні-готелів, хостелів, motelів та інших місць	14.1 Визначення земельних ділянок, які можуть бути використані під будівництво готелів, хостелів, motelів та інших місць	Департамент архітектури та містобудування, Департамент культури і	Не потребує				

розміщення нижньої цінової категорії, підвищити якість надання послуг.	розміщення – згідно з Генпланом міста.	туризму							
Разом за завданням 14									
Усього:									
Завдання 15 Впровадити інноваційні проекти у сфері урбаністики, архітектури та будівництва, вуличного дизайну, розвитку транспортної мережі, сучасних концертних, фестивальних і комунікаційних платформ, спортивних майданчиків, спорудження	15.1 Заходи з реалізації проекту «Муралі Запоріжжя» з метою розвитку туристичної та супутньої інфраструктури і залучення туристів.	Департамент культури і туризму міської ради	Залучені кошти						
	15.2 Створення туристичної навігації по о. Хортиця		Бюджет Запорізької міської територіальної громади						

(ревіталізації) інших інфраструктурних об'єктів.													
Разом за завданням 15													
Усього:													
Завдання 16 Забезпечення роботи комунального підприємства "Туристичний інформаційний центр"	16.1 Надання фінансової підтримки комунальному підприємству в розширенні мережі на данні послуг «Туристичний інформаційний центр»	Департамент культури і туризму міської ради, КП «ТПЦ»	Бюджет Запорізької міської територіальної громади	21031,210	6911,830	7507,550	6611,830						
	16.2 Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	КП «ТПЦ»	Бюджет Запорізької міської територіальної громади	0,00	0,000	0,000	0,000						
	16.3 Встановлення сенсорних кіосків	КП «ТПЦ»	Бюджет Запорізької міської територіальної громади	0,000	0,000	0,000	0,000						
	16.4 Організація та проведення заходів та виставок, тощо	КП «ТПЦ»	Бюджет Запорізької міської територіальної	0,000	0,000	0,000	0,000						

Разом за завданням 16			21031,210	6911,830	7507,550	6611,830			
Усього:			21031,210	6911,830	7507,550	6611,830			
УСЬОГО ПО ПРОГРАМІ:			21031,210	6911,830	7507,550	6611,830			

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ

Додаток 2
до Програми «Програма розвитку
туризму в місті Запоріжжі на 2023-2025
роки»

Орієнтовні обсяги та джерела фінансування
з виконання міської програми «Програма розвитку туризму в місті Запоріжжі на 2023-2025 роки»

	Обсяг фінансування, всього	За роками виконання		
		2023	2024	2025
1	2	3	4	5
Бюджет Запорізької міської територіальної грумади Державний бюджет Обласний бюджет Інші джерела*	21031,210	6911,830	7507,550	6611,830
Усього	21031,210	6911,830	7507,550	6611,830

* Інші джерела - власні кошти закладів, не заборонені чинним законодавством.

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ

Додаток 3
до Програми «Програма розвитку
туризму в місті Запоріжжі на 2023-2025
роки»

Очікувані результати з виконання міської програми
«Програма розвитку туризму в місті Запоріжжі на 2023-2025 роки»

Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Головний розпорядник бюджетних коштів	Значення показників у тому числі за роками			
				усього	2023	2024	2025
Інші заходи, пов'язані з економічною діяльністю							
Завдання 1 Сформуваги організаційну структуру для управління реалізацією Програми, забезпечити ефективну взаємодію її учасників	Проведено засідань Координаційної ради	од.	Департамент культури і туризму міської ради	0	0	0	0
	Проведено засідань Експертної ради	од.		0	0	0	0
	Створено реєстр туристичних	од.	Департамент культури і туризму	0	0	0	0

туристичну галузь та індустрію гостинності міста	об'єктів	міської ради					
Завдання 3 Впровадити статистичні та маркетингові дослідження, створити систему моніторингу й оцінювання результатів виконання Програми.	Кількість соціологічних досліджень	Департамент культури і туризму	0	0	0	0	0
	Кількість маркетингових досліджень	міської ради	0	0	0	0	0
	Кількість опитуваних		0	0	0	0	0
Завдання 4 Підвищити кваліфікацію керівників і фахівців установ, організацій, підприємств, які залучені до виконання	Кількість організацій	Департамент культури і туризму	-	-	-	-	-
	Кількість працівників	міської ради	-	-	-	-	-
Завдання 5 Впровадити базові компоненти муніципального маркетингу, спрямовані на формування позитивного образу міста та посилення конкурентоспроможності серед туристичних міст і	Туристичний потік	Департамент культури і туризму	0	0	0	0	0
	Туристичний збір	міської ради, КП "ТІЦ"	0	0	0	0	0
	Кількість відвіданих міст	Департамент культури і туризму	0	0	0	0	0

регіонів України.				міської ради					
Завдання 6 Створити туристичний кластер Запоріжжя за участі представників бізнесу, громадських об'єднань та інших зацікавлених сторін	Проведено робочих зустрічей фокус-груп	од.	0	Департамент культури і туризму міської ради	0	0	0	0	0
Завдання 7 Створити і забезпечити періодичне оновлення пакету конкурентоспроможних туристичних продуктів, орієнтованих на різні цільові аудиторії	Кількість відвідувачів	Тис. осіб	0	Департамент культури і туризму міської ради КП "ТЦ"	0	0	0	0	0
	Кількість заходів, фестивалів	од.	0	Департамент культури і туризму міської ради	0	0	0	0	0
	Кількість скульптур	од.	0	Департамент культури і туризму міської ради	0	0	0	0	0

<p>Завдання 9 Організувати регулярну участь представників міста, туристичного бізнесу та індустрії гостинності у фахових, виставкових, інших ділових і промоційних заходах на національному та міжнародному рівнях.</p>	<p>Кількість виставок</p>	<p>од.</p>	<p>Департамент культури і туризму міської ради</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
<p>Завдання 10 Виконати поточний благоустрій, забезпечити утримання і якісне комунальне обслуговування територій та об'єктів пріоритетного розвитку туризму.</p>	<p>Кількість парків</p>	<p>од.</p>	<p>Департамент культури і туризму міської ради</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
<p>Завдання 11 Підвищити транспортно-логічну доступність Запоріжжя і туристичних об'єктів за всіма видами публічного і приватного транспорту</p>	<p>Облаштовано в'їзних воріт до міста Укладено угод про співпрацю з адміністраціями транспортних</p>	<p>од.</p>	<p>Департамент культури і туризму міської ради</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>

	підприємств								
	Впроваджено велосипедних маршрутів	од.	0	0	0	0	0	0	0
	Впроваджено Інтернет-сервісів з продажу квитків	од.	0	0	0	0	0	0	0
	Завдання 12 Посилити спроможність комунальних закладів культури і соціальної сфери щодо залучення та обслуговування туристів з різних цільових груп.	од.	0	0	0	0	0	0	0
	Завдання 13 Стимулювати розвиток закладів харчування з національною та регіональною кухнею	од.	0	0	0	0	0	0	0
	Завдання 14 Збільшити кількість міні-готелів, костелів, мотелів та інших місць розміщення нижньої цінової категорії	од.	0	0	0	0	0	0	0

Завдання 15 Впровадити інноваційні проекти у сфері урбаністики, архітектури та будівництва, вуличного дизайну, розвитку транспортної мережі, сучасних концертних, фестивальних і комунікаційних платформ, спортивних майданчиків, спорудження (ревіталізації) інших інфраструктурних об'єктів.	Кількість встановлених статуй	од.		-	-	-	-
	Кількість придбаних біноклів			0	0	0	0
Завдання 16 Забезпечення роботи комунального підприємства "Туристичний інформаційний центр"	Кількість підприємств	од.		1	1	1	1
	Кількість відвідувачів	од.		205 000	5000	150 000	50000
	Кількість обладнання	од.		0	0	0	0

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ